

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

حوله باف

گروه شغلی صنایع دستی (بافت)

کد ملی شغل

۷۳۱۸-۷۵-۰۲۵-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۴/۴/۲۰

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی شغل : ۱-۲۵-۰۷۵-۷۳۱۸

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی :

علی موسوی مدیرکل دفتر طرح و برنامه های درسی
رامک فرح آبادی معاون دفتر طرح و برنامه های درسی
ارژنگ بهادری معاون دفتر طرح و برنامه های درسی
صدیقه رضاخواه رییس گروه صنایع دستی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش شغل :
- ادارات کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان جنوبی
-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-
-

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است .

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ،
شماره ۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰ - ۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد شغل

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	منصوره خراشادی زاده	دیپلم	علوم تجربی	صنعتگر و مربی معاونت صنایع دستی خراسان جنوبی	۵ سال	تلفن ثابت : ۰۵۶۱۲۲۳۳۱۰۶ تلفن همراه : ۰۹۱۵۸۶۰۴۴۲۱ ایمیل : آدرس : مدرس ۴- پلاک ۲۱
۲	امیر انوری مقدم	کارشناسی	صنایع دستی	معاون صنایع دستی خراسان جنوبی	۸ سال	تلفن ثابت : ۰۵۶۱-۴۴۴۶۸۵۶ تلفن همراه : ۰۹۳۶۵۶۱۶۱۱۵ ایمیل : آدرس : اداره کل میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری خراسان جنوبی
۳	زهرا اسدیپور	کارشناسی	صنایع دستی	کارشناس صنایع دستی	۶ سال	تلفن ثابت : ۰۵۶۱-۴۴۴۶۸۵۶ تلفن همراه : ۰۹۱۵۳۶۱۸۵۳۳ ایمیل : zohre.۶۱۷۹@yahoo.com آدرس : اداره کل میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری خراسان جنوبی
۴	سید علیرضا اسلامی	کارشناسی ارشد	مدیریت دولتی	کارشناس آموزش	۷ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۵	ابوالفضل حق پرست	کارشناسی ارشد	توسعه روستایی	مسئول آموزش و پژوهش	۱۸ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۶	صدیقه رضاخواه	لیسانس	شیمی	رئیس گروه صنایع دستی و هنر	۲۳ سال	تلفن ثابت : ۶۶۵۶۹۹۰۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک یا با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل :
حوله باف
شرح استاندارد آموزش شغل :
حوله باف جزو مشاغل صنایع دستی بافت می باشد و شامل وظایف شناخت الیاف مورد نیاز ، انجام چله پیچی ، پرکردن ماسوره ، گله ساده، پیوند زدن، دارکشی، تیغ کشی و بافت ساده می باشد و با مشاغل چادر شب باف و جاجیم باف و صنایع نساجی در ارتباط است.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره ابتدایی حداقل توانایی جسمی : سلامت جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز این استاندارد :
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۳۷۳ ساعت - زمان آموزش نظری : ۶۳ ساعت - زمان آموزش عملی : ۳۱۰ ساعت - کارورزی : - ساعت - زمان پروژه : - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- آزمون نظری : ۲۵٪ - آزمون عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
حداقل داشتن دیپلم و حداقل ۳ سال سابقه کار

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

حوله بافی یکی از صنایع دستی ایران می باشد، مواد اولیه بافت حوله را نخ پنبه‌ای و یا ابریشمی بازنگیزی گیاهی تشکیل می دهد. محصولات کاربردی حوله بافی شامل حوله، روسری شال و مانتوی خنک برای تابستان می باشد. این شغل در خراسان جنوبی از گذشته های دور رواج داشته است.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Hand weaving(towel bafi)

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

-چادر شب

-جاجیم باف

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

..... طبق سند و مرجع	☐	الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب
..... طبق سند و مرجع	☐	ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت
..... طبق سند و مرجع	☐	ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور
	☒	د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد شغل

- شایستگی‌ها

ردیف	عناوین
۱	چله پیچی
۲	پیوند زدن
۳	دارکشی
۴	بافت ساده
۵	گله ساده
۶	گله کردن و نقش گنتی
۷	گله کردن و نقش کلو
۸	گله کردن و نقش خستی
۹	گله کردن و بافت نقش چپرَباف

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : چله پیچی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۵	۲۰	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پنبه چرخ نخ تابی چرخه ماسوره کلپت قلاب سوزن بزرگ نخ گله				دانش : انواع چله پیچی معایب و محاسن انواع چله پیچی نحوه شمارش چله
			۱	مهارت : محاسبه مترآژ چله و تعداد تار های چله برای تعیین ابعاد حوله انجام چله پیچی با چرخ بزرگ برطرف کردن معایب و اشکالات حین چله کشی
			۱	
			۳	
				نگرش : استفاده از رنگ مناسب
		۲		
		۱۵		
			۳	ایمنی و بهداشت : استفاده از ماسک
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : پیوند زدن
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸	۱۵	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پنبه چرخ نخ تاب چرخه ماسوره کلبت قلاب سوزن بزرگ نخ گله نی نخ آب قند صمغ			۱ ۲	دانش : بستن گزیند پیوند زدن
			۳ ۱۲	مهارت : بستن گزیند اتصال انتهای چله قدیم به ابتدای چله جدید
	نگرش : -دقت و کنترل پیوند زدن			
	ایمنی و بهداشت : رعایت اصول صحیح در حین پیوند زدن و استفاده از نور مناسب			
	توجهات زیست محیطی : -			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : دارکشی	
	جمع	عملی	نظری		
	۲۷	۲۰	۷		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
دار بافت حوله و متعلقات ، نخ ، گله				دانش : شناخت ابزار و وسایل دستگاه حوله بافی (گله، پی کاری، پوشال و...) نحوه بستن پارچه بافته شده به نورد، بستن پدالها، بستن پی کاری و اشکلوک، بستن زیقوها	
			۵		
			۲	مهارت : - صحیح بستن پارچه بافته شده به نورد - صحیح بستن پی کاری، اشکلوک، زیقوها، نشکک ها، پوشالها - تنظیم کردن درست وسایل و ابزار - نحوه عبور پیوند ها از میان گله ها	
		۲			
		۸			
		۵			
		۵			
		نگرش : -			
		ایمنی و بهداشت : رعایت اصول نشستن صحیح و استفاده از نور مناسب			
		توجهات زیست محیطی : -			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : بافت ساده
	جمع	عملی	نظری	
	۴۸	۴۰	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پنبه، چرخ نخ تابی، چرخه، ماسوره، سیج، دار پارچه بافی و متعلقات شامل: (نورد، پوشال، پیکاری، گله، زقو، روکاری، نشک و...)				دانش : نحوه بافت ساده شناخت معایب حین بافت
			۵	مهارت : بافت ساده: ایجاد دم با استفاده از پدال و عبور سیج از میان تارها و کوبیدن دسته شانه برطرف کردن معایب حین بافت تعیین ابعاد پارچه در حین بافت رعایت یکنواختی عرض حوله
			۳	
		۳۰		
		۵		
		۲		
		۳		
	نگرش : استفاده از مواد اولیه مناسب در بافت . استفاده صحیح از رنگ ها در کنار هم، کیفیت بافت			
	ایمنی و بهداشت : رعایت اصول صحیح در حین بافت و استفاده از نور مناسب . بهتر است از ماسک استفاده شود.			
	توجهات زیست محیطی : -			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : گله ساده
	جمع	عملی	نظری	
	۶۷	۵۵	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پنبه (گله)، کالبت ، قلاب، جوالدوز، شانه،			۲	دانش : - نحوه انجام تیغ کشی
			۲	- نحوه انجام دار کشی
			۵	- نحوه انجام گله
			۲	- شناخت اشکالات حین انجام گله
			۱	- انتخاب نی مناسب جهت گله
		۲		مهارت : - محاسبه تعداد قیبه های شانه برای تعیین ابعاد پارچه و انجام گله
		۷		- عبور نخ ها از شانه
		۵		- بستن سر نخ ها به نورد، بستن اشکلوک، بستن نشقک ها
		۳۴		گله کردن
		۷		- برطرف کردن اشکالات حین انجام گله
	نگرش : دقت در انتخاب شانه مناسب جهت گله			
	ایمنی و بهداشت : استفاده از نور مناسب و رعایت اصول صحیح نشستن صحیح ضروری است.			
	توجهات زیست محیطی : -			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۴۷	۴۰	۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پنبه، چرخ نخ تابنی، چرخه، ماسوره ، کلبت (calbet)، قلاب، سوزن بزرگ نخ گله				دانش :
			۱	شناخت نقش گنتی
			۱	شناخت معایب حین بافت نقش گنتی
			۲	نحوه پدال زدن در بافت گنتی
			۲	شناخت معایب حین گله کردن نقش گنتی
			۱	نحوه استفاده از قلابها در گله کردن
				مهارت :
		۲		تنظیم کردن پدالها پی کاربهاو...
		۱۵		بافت نقش گنتی
		۲		برطرف کردن معایب حین بافت
		۳		پدال زدن در بافت گنتی
		۱۵		گله کردن نقش گنتی
		۳		برطرف کردن معایب حین گله کردن نقش گنتی
				نگرش :
				استفاده از رنگ مناسب ، خلاقیت در نحوه گله کردن ، خلاقیت در نحوه پدال زدن
			ایمنی و بهداشت :	
			استفاده از ماسک، رعایت اصول صحیح نشستن ، استفاده از نور مناسب	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	

استاندارد آموزش
- برگه ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : گله کردن و نقش گلو
	جمع	عملی	نظری	
	۴۷	۴۰	۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پنبه چرخ نخ تابی چرخه ماسوره کلبت قلاب سوزن بزرگ نخ گله				دانش : شناخت نقش گلو شناخت معايب حين بافت نقش گلو شناخت معايب حين گله کردن نقش گلو نحوه پدال زدن در بافت گلو نحوه استفاده از قلابها در گله کردن
				مهارت : تنظیم کردن پدالها پی کاریهاو... بافت نقش گلو برطرف کردن معايب حين گله کردن نقش گلو برطرف کردن معايب حين بافت گله کردن نقش گلو پدال زدن در بافت گلو
				نگرش : استفاده از رنگ مناسب ، خلاقیت در نحوه پدال زدن
				ایمنی و بهداشت : استفاده از ماسک، رعایت اصول صحیح نشستن ، استفاده از نور مناسب
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان: گله کردن و نقش خشتی
	جمع	عملی	نظری	
	۴۷	۴۰	۷	
دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش:				شناخت نقش خشتی
نخ پنبه			۱	شناخت معایب حین بافت نقش خشتی
چرخ نخ تابی			۱	شناخت معایب حین بافت نقش خشتی
چرخه			۲	شناخت معایب حین گله کردن نقش خشتی
ماسوره			۲	نحوه پدال زدن در بافت خشتی
کلبت			۱	نحوه استفاده از قلابها در گله کردن
قلاب				مهارت:
سوزن بزرگ		۲		تنظیم کردن پدالها پی کاریهاو...
نخ گله		۱۵		بافت نقش خشتی
		۲		برطرف کردن معایب حین گله کردن نقش کلو
		۳		برطرف کردن معایب حین بافت
		۱۵		گله کردن نقش
		۳		پدال زدن در بافت خشتی
				نگرش:
				استفاده از رنگ مناسب
				ایمنی و بهداشت:
				استفاده از ماسک، رعایت اصول صحیح نشستن، استفاده از نور مناسب
				توجهات زیست محیطی:
				-

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیلی آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : گله کردن و نقش چپر باف
	نظری	عملی	جمع	
	۷	۴۰	۴۷	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پنبه چرخ نخ تابی چرخه ماسوره کلبت قلاب سوزن بزرگ نخ گله				دانش : شناخت نقش چپر باف
			۱	شناخت معایب حین بافت نقش چپر باف
			۱	شناخت معایب حین گله کردن نقش چپر باف
			۲	نحوه پدال زدن در بافت چپر باف
			۲	نحوه استفاده از قلابها در گله کردن
				مهارت :
		۲		تنظیم کردن پدالها پی کاربهاو...
		۱۵		بافت نقش چپر باف
		۲		برطرف کردن حین گله کردن نقش چپر بافی
		۳		برطرف کردن معایب حین بافت
		۱۵		پدال زدن در بافت چپر باف
		۳		گله کردن نقش
		نگرش : استفاده از رنگ مناسب		
		ایمنی و بهداشت : استفاده از ماسک، رعایت اصول صحیح نشستن، استفاده از نور مناسب		
	توجهات زیست محیطی :			

- برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱-	دار حوله بافی و متعلقات	دار فلزی یا چوبی و متعلقات چوبی	۶ سری	
۲-	گله و دسته شانه	دو وردی	۶ سری	
۳-	چرخ ماسوره پیچ	به صورت دستی یا برقی	۲	
۴-	چرخه	چوبی یا فلزی	۱	
۵-	چرخ بزرگ	چوبی	۱	
۶-	ماسوره	از جنس نی	۱۰۰	
۷-	سبچ	چوبی	۱۶	
۸-	نخ رنگی	پنبه، نخ زری	۳قرقره	
۹-	نخ	پنبه یا ویسکوز پنبه	۱۸ کیلو	

- برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱-	دار حوله بافی و متعلقات	دار فلزی یا چوبی و متعلقات چوبی	۶ سری	
۲-	گله و دسته شانه	چهار وردی	۶ سری	
۳-	چرخ ماسوره پیچ	به صورت دستی یا برقی	۲	
۴-	چرخه	چوبی یا فلزی	۱	
۵-	چرخ بزرگ	چوبی	۱	
۶-	ماسوره	از جنس نی	۱۰۰	
۷-	سبچ	چوبی	۱۶	
۸-	نخ رنگی	پنبه، نخ زری	۳قرقره	
۹-	نخ	پنبه یا ویسکوز پنبه	۱۸ کیلو	
۱۰-	کَلِبِت (calbet)	چوبی	۶	
۱۱-	قلاب	فلزی	۱۲	
۱۲-	سوزن بزرگ	فلزی	۶	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱-	پژوهشی پیرامون حوله بافی در خراسان جنوبی	منصوره خراشادی زاده، زهرا خراشادی زاده	-	-	-	-
۲-	صنایع دستی کهن ایران	هانس ای، وولف	دکتر سیروس ابراهیم زاده	۱۳۷۲	تهران	انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی
۳-	نساجی سنتی ایران	حسین یآوری	-	۱۳۸۰	تهران	-
۴-	تاریخ پارچه و نساجی ایران	فریده طالب پور	-	۱۳۸۶	تهران	انتشارات دانشگاه الزهرا